



Afdeling **Strategie en Ontwikkeling**
Onderwerp **Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren**

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 44 Bijlage(n)

Ons kenmerk **BD 10.2136664**

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Datum **15 JAN 2010** Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.groningen.nl

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van het beleid rond het overmatig gebruik van alcohol door jongeren bent u in september 2008 door ons in kennis gesteld van de inhoud van het plan "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011". In deze brief informeren wij u over de uitvoering van een aantal in het oog springende maatregelen die in 2008/2009 zijn uitgevoerd.

De noodzaak tot het voeren van een krachtig beleid rond het overmatig gebruik van alcohol onder jongeren wordt niet alleen onderstreept door de zorgwekkende ontwikkeling dat jongeren steeds meer en op steeds jongere leeftijd alcohol consumeren, maar tevens door de hoofdlijnenbrief alcohol van het kabinet (november 2007).

Plan van aanpak en doelstellingen

Met ons plan willen we de volgende doelstellingen bereiken:

- Het aantal jongeren in klas 4 van het voortgezet onderwijs dat maandelijks minstens één keer 'doorzakt', daalt van 42% naar 36%;
- Het percentage 12 tot 15-jarigen dat alcohol gebruikt, daalt van 82% tot 62% (het streefcijfer uit de hoofdlijnenbrief);
- Het aantal ouders dat drankgebruik van hun kind(eren) goedkeurt, daalt in deze periode van 61% tot 50%.

Om deze doelstellingen te bereiken zijn in het plan 45 maatregelen opgenomen die elkaar in hun uitwerking versterken en een aanzet moeten geven tot een omslag in de jongerencultuur, in de houding van de ouders en in de maatschappelijke acceptatie van overmatig alcoholgebruik. De doelgroepen van het beleid zijn de jongeren tot 18 jaar, hun ouders en de scholen. Daarnaast richten we ons ook op de aanbieders van alcoholica. De maatregelen die gekoppeld zijn aan de doelgroepen, zijn te onderscheiden in preventie, voorwaarden en regelgeving. De maatregelen worden gefaseerd in de tijd over eind 2008/heel 2009 en 2010 uitgevoerd.



Preventie - jongeren

Om de jeugd op een aansprekende en directe manier kennis te laten nemen van de risico's van alcoholgebruik heeft de kinderboekenschrijfster Caja Cazemier in 2008, op verzoek van de gemeente Groningen, het boek "Cool" (alCOhOL) geschreven. Het boek is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de GGD en de schrijfster. Alle leerlingen van groep 8 hebben eind 2008 het boek gekregen. In november 2009 hebben 20 scholen (37%) het boek voor 763 leerlingen aangevraagd.

In het kader van de verslavingspreventiemethode "*Ik wait wat ik dou*" hebben 20 basisscholen (groep 8) het lesmateriaal ontvangen en zijn op 13 daarvan gastlessen gegeven. Daarnaast zijn er ouderavonden verzorgd door de HVD/GGD. De doelstelling dat in 2009 door 25 basisscholen aan het preventieprogramma deelgenomen moet zijn, is niet gehaald. Vermoedelijk ligt de oorzaak daarvan in het feit dat scholen uit een groot aanbod aan voorlichting, waaronder landelijke campagnes, kunnen kiezen. In 2010 zal, via de wijkgezondheidscoördinatoren, aan de scholen nogmaals een aanbod worden gedaan om mee te doen aan het preventieprogramma.

In het kader van de landelijke campagne "Alcohol & Opvoeding" hebben alle basisscholen voor de zomervakantie 2009 van de GGD een model "schoolbeleid alcohol" ontvangen en werd hen, in het kader van de promotie van alcoholvrije schoolfeesten, verzocht mee te doen aan de landelijke actie "*Het grootste feest van Nederland*". Helaas hebben slechts 3 basisscholen hieraan deelgenomen.

Eind 2009 is, onder de titel "*Tot wanneer is het nog leuk?*" een publiekscampagne uitgevoerd. Voor die titel is gekozen om jongeren aan te sporen na te denken over hun grenzen. Alle scholen in het voortgezet onderwijs hebben posters en flyers ontvangen. Verder zijn er kaarten verspreid waarmee de docenten geattendeerd worden op de rol van de schoolartsen. In december 2009 zijn op diverse plaatsen in de stad posters opgehangen met beelden van jongeren die in beschoonken toestand overmoedig of agressief zijn. Aan de publiekscampagne is een hyvessite gekoppeld die wordt beheerd door de GGD (www.hoedenkijjoverdrank.hyves.nl).

In het kader van een flyer-actie konden jongeren zich laten fotograferen en de foto in laten lijsten in een frame met de boodschap "Tot wanneer is het nog leuk?". Op 18 december 2009 is deze actie ook uitgevoerd bij "Het Glazen Huis". Het toen opgehaalde geldbedrag is verdubbeld door de gemeente Groningen en aan Serious Request geschonken. In een aantal grote horecagelegenheden en bioscopen, waar veel jongeren zijn, posters



opgehangen die jongeren op ludieke wijze attenderen op de gevolgen van (overmatig) alcoholgebruik. De publiekscampagne wordt in 2010 voortgezet.

Tijdens de wijkactiviteiten rond de jaarwisseling 2009/2010 zijn door de MJD in de jeugdsozen kerstdiners georganiseerd met een alcoholvrij tintje en is informatie verstrekt over het thema "Alcohol & Jongeren".

De jongerenvideoredactie van StadJersTV heeft een filmpje gemaakt over het alcoholgebruik onder jongeren. Dat filmpje is te zien via de website www.stadjerstv.nl.

"De Steeg", een productiehuis voor jeugdtheater in Noord-Nederland, heeft van ons de opdracht gekregen een theaterproductie te maken over de risico's van jongeren en alcohol. Jongeren zullen zelf bij dat theater betrokken worden. De première is in de zomer van 2010. De voorstelling zal daarna op 10 scholen gespeeld worden.

Preventie - ouders

In juni 2009 is een try-out uitgevoerd van een homeparty voor moeilijk bereikbare ouders van 12-18 jarigen over alcohol en opvoeding. In december 2009 werd met werving via het steunpunt VETC (Voorlichting Eigen Taal en Cultuur) in Vinkhuizen een eerste homeparty gehouden waar 9 vaders aanwezig waren. De volgende homeparty vindt plaats in januari 2010. De doelstelling om 3 home-party's in 2009 te organiseren is niet gehaald. Het blijkt namelijk moeizaam en arbeidsintensief om ouders te werven en hen mee te laten doen. We streven naar 3 homeparty's in 2010.

In het kader van preventieve maatregelen gericht op de doelgroep 'ouders' is er in het kader van de landelijke campagne van het Trimbosinstituut door de VNN ook extra inzet gepleegd op ouderavonden.

Voorwaarden

Ten behoeve van de voor 2009 geplande voorlichting en training voor medewerkers van supermarkten en slijterijen over de verkoop van alcohol aan 18-minners is cursusmateriaal ontwikkeld. De activiteit heeft echter aan urgentie verloren omdat de branche eigen verantwoordelijkheid heeft genomen.

In het UMCG is een refereeravond gehouden voor artsen over alcohol en jongeren. Er waren ruim 60 artsen aanwezig.

In 2009 is een pilot gestart over vroegsignalering alcohol. In dat verband worden praktijkondersteuners van huisartsen en de huisartsen zelf geschoold in het vroegtijdig onderkennen van alcoholproblematiek en de behandelingsmogelijkheden. Ook alle JGZ-artsen kunnen deelnemen aan deze scholing.



In nauwe samenwerking hebben Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) en het UMCG in februari 2009 een *meldingsprotocol alcohol- en drugsgereleerde opnames* vastgesteld. Het betreft afspraken over de begeleiding van jongeren tot 23 jaar waar sprake is (geweest) van een opname, waarbij het gebruik van alcohol of drugs een rol heeft gespeeld. Het doel is het voorkomen van een gezondheidsbedreigende situatie en van recidive.

Het UMCG doet de jongere, na verkregen toestemming van de ouders, een aanbod voor een adviesgesprek met de VNN. Als het aanbod niet aanvaard wordt, doet het UMCG een anonieme melding aan de VNN. De VNN neemt binnen twee weken contact op met de jongere, waarna binnen vier weken na de melding het adviesgesprek plaats vindt. Dat gesprek vindt bij voorkeur bij de jongere thuis plaats, in het bijzijn van ouders en/of verzorgers. Daarbij wordt mogelijk een vervolgtraject aangeboden aan de jongere én aan de ouders/verzorgers. Bij ernstige problematiek wordt doorverwezen naar de hulpverlening. De gegevens van de jongere worden geregistreerd in de bestanden van het ziekenhuis en van de VNN. Zo kan recidive herkend worden. In geval van recidive wordt er een melding bij het AMK gedaan. Er zijn in 2009 geen meldingen door het UMCG bij het VNN gedaan.

Regelgeving

Jongeren beneden de 16 jaar verkrijgen alcoholhoudende drank in het merendeel van de gevallen niet in de horeca, maar bij supermarkten enz. De supermarktbranche heeft daarvoor inmiddels de eigen verantwoordelijkheid genomen. Sinds afgelopen voorjaar dienen jongeren zich in supermarkten, bij aankoop van alcohol, te legitimeren.

De Voedsel en Waren-Autoriteit, gemeentelijke toezichthouders horeca en de politie blijven er streng op toezien dat geen alcohol aan jongeren onder de 16 jaar wordt verkocht. VWA, politie en gemeente voeren daartoe regelmatig gezamenlijke (preventieve) controles uit, met name ook tijdens uitgaansavonden en tijdens de scholenfeesten. Verspreid over het jaar wordt ook extra aandacht besteed aan de verkoop van alcohol in sportkantines.

De zogenaamde piekuren en de vervroeging van staptijden zijn beiden onderwerp van bespreking geweest in het reguliere overleg met de horecabranche. De branche wil wel meedenken over initiatieven die ertoe moeten bijdragen dat jongeren vroeger op de avond op stap gaan, maar verwacht niet dat dat zal bijdragen aan een afname van het alcoholgebruik. Vroeger gaan stappen betekent niet dat men ook eerder naar huis zal gaan. De resultaten van initiatieven in andere steden hebben dat ook aangetoond. Met betrekking tot de wens om deze piekuren af te schaffen heeft de projectgroep niet al te veel energie meer gestoken in het overleg met de



branche daarover. Eind 2010 zal namelijk een dan van kracht wordende wijziging van de Drank- en Horecawet het mogelijk maken dat gemeenten prijsacties bij APV regelen.

We zijn tot nu toe tevreden over de uitvoering van het plan "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011". De maatregelen die we wilden uitvoeren zijn uitgevoerd of gestart. Definitieve conclusies over de effecten van onze inzet kunnen we pas trekken nadat alle gegevens beschikbaar zijn. Een deel van de maatregelen ter vermindering van het overmatig alcoholgebruik door jongeren wordt uitgevoerd door VNN. Zij zullen daarover in april 2010 rapporteren aan de gemeente.

De inhoudelijke effecten van ons beleid kunnen slechts op de lange termijn worden beoordeeld. Bij het formuleren van de doelstellingen hebben wij ons in het plan "Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2008-2011" laten leiden door de toen bekende cijfers (uit 2004) met betrekking tot het alcoholbeleid van de jeugd in de gemeente Groningen. Inmiddels hebben wij recente gegevens uit de Jeugdgezondheidsenquête 2008/2009 van de GGD ter beschikking, die als nulmeting kunnen worden beschouwd. Uit deze gegevens blijkt dat er sprake is van een gunstige tendens, in het bijzonder omdat ouders onder invloed van de maatschappelijke discussie die over dit thema is ontstaan, steeds vaker zelf verantwoordelijkheid nemen. Het beoogde effect van ons beleid is deze tendens te versterken.

Idealiter zou deze nulmeting aan het eind van de projectperiode (2011) als eindmeting kunnen worden herhaald. Helaas vindt de Jeugdgezondheidsenquête van de GGD eerst in 2012 opnieuw plaats, hetgeen te ver na de projectperiode valt. Om die reden willen wij aan de Jeugdpeiling van onze dienst OCSW, die eind 2010/begin 2011 wordt gehouden, een aantal gerichte vragen met betrekking tot alcoholgebruik toevoegen.

Ook kunnen wij dan gebruik maken van gegevens van het Trimbosinstituut. Op deze wijze verwachten wij een betrouwbare vergelijking te kunnen maken en, in combinatie met een procesevaluatie, aanwijzingen te verkrijgen voor de korte-termijn effecten van ons beleid.

Wij verwachten u met het voorgaande voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester, 

de secretaris, 